

Систем од две линеарне једначине са две непознате

Под системом од две линеарне једначине са две непознате, нпр. x и y , подразумевамо једначине облика

$$a_1x + b_1y = c_1$$

$$a_2x + b_2y = c_2$$

Нпр. $3x + 2y = 5$

$4x + 5y = 2$ је систем од две линеарне једначине са две непознате

Системе можемо решавати различитим методама:

1. Методом замене
 2. Методом супротних коефицијената
 3. Графичком методом (већ је објашњење дато у учионици, а ређе се и користи)
- Како то радимо видећемо кроз примере.

Метода замене

Пример 1 Методом замене решити систем

$$2x + y = -3$$

$x - y = 6$ систем подвучемо да лакше пратимо и раздвајамо при решавању

Затим гледамо из које једначине је лакше изразити једну

непознату преко друге. У овом случају можемо изразити y из прве

$y = -2x - 3$ Сад то убацујемо у другу уместо y .

$x - (-2x - 3) = 6$ Прву преписујемо, а другу сређујемо тј.

$$y = -2x - 3$$

$x + 2x + 3 = 6$ И даље преписујемо прву, а друга је са једном непознатом

сад и решимо је

$$y = -2x - 3$$

$$y = -2x - 3$$

$$\underline{3x + 3 = 6}$$

$$\underline{3x = 3}$$

сад решимо другу и добијемо

$$y = -2x - 3$$

$$x = 1$$

убацујемо у ону прву и добијемо y

$$\underline{3x = 6 - 3}$$

$$\underline{y = -2 \cdot 1 - 3}$$

Решење пишемо као уређени пар

$$y = -2x - 3$$

$$x = 1$$

→ $(x, y) = (1, -5)$

$$\underline{3x = 6 - 3}$$

$$\underline{y = -2 - 3 = -5}$$

Увек прва непозната на прво место

Пример 2

Методом замене решити систем:

$$(x + 3) \cdot (y - 1) + (1 - x) \cdot (y + 1) = 6 \quad \text{извршимо рачунске операције у}$$

$$\underline{2x \cdot (x - 1) - 2 \cdot (x + 1)^2 = 5y + 5} \quad \text{обе једначине система}$$

$$x \cdot y + 3 \cdot y - x \cdot 1 + 3 \cdot (-1) + 1 \cdot y - x \cdot y + 1 \cdot 1 - x \cdot 1 = 6$$

$$\underline{2x \cdot x + 2x \cdot (-1) - 2 \cdot (x^2 + 2x + 1) = 5y + 5}$$

$$xy + 3y - x - 3 + y - xy + 1 - x = 6$$

$$\underline{2x^2 - 2x - 2x^2 - 4x - 2 = 5y + 5} \quad \text{непознате на леву, познате на десну}$$

$$xy + 3y - x + y - xy - x = 6 + 3 - 1$$

$$\underline{2x^2 - 2x - 2x^2 - 4x - 5y = 5 + 2}$$

$$-2x + 4y = 8 / : 2$$

$$\underline{-6x - 5y = 7}$$

$$\underline{-x + 2y = 4} \implies \underline{2y - 4 = x}$$

$$\underline{-6 \cdot (2y - 4) - 5y = 7}$$

$$2y - 4 = x$$

$$\underline{-12y + 24 - 5y = 7}$$

ово је исто

$$x = 2y - 4$$

$$\underline{-12y - 5y = 7 - 24}$$

$$x = 2y - 4$$

$$\underline{-17y = -17 / : (-17)}$$

$$y = 1$$

$$\underline{x = 2 \cdot 1 - 4 = 2 - 4 = -2}$$

Дакле, решење система је уређени пар $(x, y) = (-2, 1)$

Метода супротних коефицијената

Суштина ове методе је да се, обично множењем неке једначине(некад обе, а некад не мора ниједна) појаве супротни бројеви уз једну непознату, који сабирањем једначина доводе до тога да се једна непозната потиरे.

Пример 3

Методом супротних коефицијената реши систем:

$$\left. \begin{array}{l} 2x + y = 4 \\ \underline{-2x + 2y = 5} \end{array} \right\} \begin{array}{l} \text{овде имамо супротне коефицијенте уз непознату } x \\ \text{Саберемо их, а једну од њих преписујемо} \end{array}$$

$$2x + y = 4$$

$$\underline{2x + y - 2x + 2y = 4 + 5} \quad \text{Сад ову средимо}$$

$$2x + y = 4$$

$$\begin{array}{l} \curvearrowright 3y = 9 \\ \rightarrow y = 3 \end{array}$$

$$\underline{2x + 3 = 4}$$

$$2x = 4 - 3 = 1 \quad \text{тј. } x = \frac{1}{2}$$

$$\underline{y = 3}$$

Решење система је уређени пар $(x, y) = (\frac{1}{2}, 3)$

Пример 4

Методом супротних коефицијената реши систем:

$$a - b = 6$$

$$\underline{4 \cdot (a - 1) - (b + 4) = 2a} \quad \text{Сад ову средимо}$$

$$a - b = 6$$

$$\underline{4a - 4 - b - 4 = 2a}$$

$$a - b = 6$$

$$\underline{4a - b - 2a = 4 + 4}$$

$$a - b = 6 / \cdot (-1)$$

$$\underline{2a - b = 8}$$

Да добијемо
супротне
коефицијенте

Па непознате на леву, познате на десну страну

$$\underline{-a + b = -6} \quad \text{а другу препишемо}$$

$$\underline{2a - b = 8} \quad \text{саберемо их}$$

$$-a + b + 2a - b = -6 + 8$$

$$\underline{a - b = 6} \quad (\text{јер је најједноставнија})$$

$$a = 2$$

$$\underline{2 - b = 6} \quad \text{тј. } 2 - 6 = b$$

Решење је уређени пар $(a, b) = (2, -4)$